

timat, non posse quoad hoc prescribi certam, & universalem regulam, ab omnibus ubique eustodiendam, quia ait, in aliquibus dioecibus necessaria erit crebrius Synodorum coactio, in aliis minus frequens sufficiet. Nos verò, quamquam non negemus, potuisse Tridentini decretum contraria consuetudine non nihil emolliiri & temperari, non idcirco tamen approbamus effrenem istam licentiam, quam privati Doctores sibi usurpant, illud pro libito, etiam contra expressa ejusdem verba, & interpretandi & limitandi; neque illos excusamus Episcopos, qui, cum nihil sit, quod eos impediatur, ex sola socordia & negligentia Synodum facere praetermittunt; eosque magis redarguimus, qui cum plures annos dioecesim gubernaverint, ne de cogenda quidem Synodo unquam cogitant; hincini ceterique, qui ex mera incuria & inertia praefato Tridentini praeecepto non parent, & sine ulla causa Synodum facere omittunt, meminisse debent, se, praeter reatum inobedientiae, praeterea incurere suspensionis ab officio statutum in cap. Sicut olim, de accusat. Quisquis autem hoc salutare statutum negligenter adimplet, a sui executione officii suspendatur: licet poena hujusmodi, ut ipsa indicat vox suspendatur, non sit lata, sed ferenda sententiae, quod in eodem cap. Sicut olim adnotant Ostiensis sine Joannes Anstas num. 7. Fagnanus in 103; & scilicet referens etiam resolutiones sacrae Congregationis Concilii, Thomasin de vit. & mor. Eccl. dist. 1. part. 2. lib. 7. cap. 75. num. 101. Neque audiendi sunt, qui, ad propriam obtegendam ignorantiam, se consulto, & prudenter abstinere dicunt à Synodi coactione, ne novarum Constitutionum in dies accessione, commissa sibi Dioecesis status perturbetur. Nam in primis

necesse non est, ut novae Constitutiones in Synodo edantur, sed quandoque expedit solam urgere executionem illarum, quae jam sanctae fuerunt; qua in re exemplum nobis praebuit supra laudatus Augustinus Valerius, celebrerrimus Episcopus Veronensis, qui in citato libello ad Clerum suum testatur, se obtemperasse Concilio Tridentino, Synodum quotannis celebrando: in qualibet Synodo sermonem habuisse ad Clerum de Ecclesiastica disciplina, singulos hortando, ut ad hujus exactam normam suos mores componerent, sed nullum in Synodo edidisse decretum; quod tamen, addit, nonnullis displicuisse Sacerdotibus, & propterea libellum scripsit, in quo factum excusat, & salubria monita tradit, loco Constitutionum, quas in Synodis non fecerat: Cur autem (inquit) cum singulis annis, ex quo ipse Episcopus sum factus; Synodus sit celebrata, & à nobis sint habiti longi sermones, ad me ipsum, & ad vos excitandos, nullam Constitutionem nomine meo neglexim, cum ad aures meas pervenerint, esse nonnullos bonos Sacerdotes; qui hoc meum consilium non usatis probent, illis hujus factionem reddendam judicavi, &c. Deinde difficile viderit, hoc tempore, quo Ecclesiastica disciplina quotidie consenescit & labefactorum, aliquam in eam Dioecesim, cui opus non sit ulla nova Constitutio; qua saltem antiquae leges corroborentur, & quae morum corruptela penè absoleverunt, reviviscant.

LIBER SECUNDUS.

DE HIS, QUI SYNODUM DIOECESANAM LAUDERE POSSUNT.

CAPUT PRIMUM.

An Romanus Pontifex cogere possit Synodum Dioecesanam.

Romanus Pontifex, qui, ut totidem verbis ad Leonem III. scribebat olim Theodorus Studita *epist. 34. lib. 1. ex recensione Sirmondi tom. 5. var.* est omnium capitum caput, atque universae, quae sub caelo est, Christi Ecclesiae Princeps, Moderator, & Pastor; est etiam Patriarcha Occidentis, Primas Italiae, Archiepiscopus & Metropolitanus Romanae provinciae, atque Episcopus urbis Romae; quod scilicet considerat Sirmondus *Opertum. l. 4. de suburbicariae regionibus, & Ecclesiis, Propemptici lib. 2. cap. 10. & in Censura Dissertationis secundae cap. 5. Morinus exercit. Eccles. lib. 1. exercit. 6. & exercit. 15. Leo Allatus de consens. Eccles. Occident. & Orient. lib. 10. cap. 8. Hallier de sacris Ordinibus. 3. part. cap. 4. sect. 5. art. 7. Natalis Alexander hist. Eccles. ad saeculum 4. dissert. 20. praeposit. 2. & passim alii. Porro Episcopatus Romanus, ac totius Catholicae Ecclesiae praefectura, in presenti re un ordine non sunt duae distinctae Sedes, neque duae dignitates, quae sortituro in una copulerentur Romani Pontificis persona, quamvis, secundum se spectatae, tales esse poterint; nam Petrus universalis Ecclesiae Pastor à Christo Domino renuntiatus potuisset tuncque, ea suprema totius*

Ecclesiae praefectura retenta, nullius particularis Ecclesiae regimen capessere, sicuti re ipsa nullius specialem administrationem suscepit primis aliquot à Christi Domini in caelum Ascensionis annis; potuisset Antiochenam Ecclesiam, quam deinde elegit, pluresque annos Episcopus gubernavit, perpetuo retinere; potuisset denique Ecclesiam Romanam, ad quam postmodum suam transtulit Sedem, relinquere, aliud se conferre, & alterius urbis peculiarem curam, seu Episcopatum assumere. At cum haec, quae fieri poterunt, nomine facta sint; sed Petrus suam Sedem Romae fixit, per annos viginti quique firmiter retinuit; & in ea martyrio coronatus gloriosè obierit, sive id eveniret ex Divino praeecepto, seu expressa revelatione ipsi Petro specialiter à Deo facta, sive ex sola voluntate Petri, licet divinitus inspirata, inde factum est, ut supremi Pontificatus praerogativa, ita insita remanserit Romanae Sedi, ut qui in hac Petro succedit, necessario succedat in totius Ecclesiae primatu Petro, ejusque legitimus Successoribus à Christo collato, quemadmodum bene explicant Cardinalis Bellarminus *Contror. tom. 1. de Romano Pontifice lib. 2. cap. 12. Suarez in defensione Fidei ad. Anglicanae sectae*

erod lib. 1. cap. 5. n. 4. & lib. 3. c. 17. num. 12. Petrus de Marca in *dissert. 1. de singulari primatu Petri*, num. 20. Marcus Antonius Capellus in *disp. 2. de successione Episcoporum Romani in Pontificat. cap. 1.* Quamvis itaque possit in aliquo sensu dici, supremam Ecclesie monarchiam jure tantum humano esse annexam Sedi Romane, quia nimirum utriusque unio, nexus, & allegatio ortum habuit ex facto Petri; atamen non videtur posse sustineri illorum opinio, qui asseruerunt, prefatam annectiōnem ita esse de jure humano, ut possit ab Ecclesia dissolvi, & quod altera separari; etenim posito, quod Petrus suam Sedem stabiliter Romae collocaverit, & Romanam regens Ecclesiam obierit, nullus, qui Episcopus Romanus non sit, potest dici verus Petri successor, ac propterea numquam ad eum referri possunt verba Christi Domini: *Pascite oves meas.* Joann. 21. quibus universalis Ecclesie curam Petrus, ejusque Successoribus commisit. Quare jure ac merito ejusmodi paucorum opinionem refellunt, & censuram perstringunt Molchior Canus de *Lociis Theologicis lib. 6. c. 4.* Gregorius de Valentia in *Analysi Fidei Catholicae lib. 7. c. 12.* alique non pauci Theologi. Non inde tamen, quod Romanus Pontifex insitam sibi habeat dignitatem & prerogativam supremi Capitis totius Ecclesie, consequitur, omnia, quae ab eo fiunt, fieri tamquam ab Ecclesie Capite; siquidem aliquando operari potest, & re ipsa operatur, non tamquam Christi Vicarius, sed tamquam Patriarcha Occidentis, illa dumtaxat jura exercendo, quae ceteris Patriarchis competunt; aliquando solum gerit personam, vel Primatis Italiae, vel Metropolitanae Romanae provinciae; quandoque se tantum exhibet Episcopum urbis Romae; ea unice peragendo, quae cui-

libet Episcopo in sua Dioecesi peragendi jus est; aliquando demum suam supremam explicae dignitatem, & tamquam totius Ecclesiae Praeses, Moderata & Princeps, illam exercet potestatem & jurisdictionem, qua non nisi ut Christi in terris Vicarius possit. Quae omnia optime, & ad rem pertendit Allatus de *perpetua consensione Ecclesiae Occidentalis, atque Orientalis lib. 1. cap. 8.* ubi haec habet: "Communia ergo omnia habet summus Pontifex cum Episcopis ut Episcopus, cum Patriarchis ut Patriarcha, nec potius ipsi in eos facultatis est, quam cuicumque Episcopo in Episcopos, & Patriarchae in Patriarchas. Uti tamen Christiani Vicarius, & Potestas Apostolica a Christo instituta est, summus Pontifex non tantum Episcopis, & Patriarchis dignior est, sed & in Episcopos, & Patriarchas auctoritatem habet, eos confirmans & promovens; & si quando opus est, deponens, & quod magis est, de novo, si placuerit, instituens, & suppressens institutos."

II. Neque quod quis pro loco & tempore diversas induat personas, est modo una, modò altera eis utatur potestatibus, quibus diverso nomine praestat, res est adeo nova & inusitata, ut ab heterodoxis irrideri queat: etenim Agamemnon (exemplum est adhibitum a Cardinali Perronio in *Replicatione ad Regem Angliae, lib. 1. c. 33.*) Rex erat inter Graecos, auctoritatem habens supra sui regni milites, aequalem illi, quam quilibet ex aliis Graeciae Regibus, inter se; & cum eo confederatis, obtinebat supra suos; sed praeterea Agamemnon erat supremus, & universalis Dux omnium copiarum confederatarum, & ideo non tamquam Rex, sed tamquam Dux imperabat universo exercitui, ac Regibus ipsis. Non

CAPUT II.

Jus Romani Pontificis congregandi Synodum, tam Provinciale, quam Dioecesanam, explicatur & confirmatur.

Cum Romanus Pontifex in sua provincia, cujus est Archiepiscopus & Metropolitanus, omnia jura habeat, quae ceteris Metropolitanis sunt communia, poterit profectò ejusdem provinciae Episcopus ad Concilium convocare. Neque ab hoc convocando ex eo impediiri valet, quòd nonnulli opponunt, Romanæ nimirum provinciae limites esse ita incertos, ut impossibile sit dignoscere, quinam Episcopi sint ad Provinciale Concilium convocandi. Quantum enim, qui haec iactant, à veritate aberrant, ex sequentibus palam fiet.

II. Jacobus Gothofredus anno 1618. Francofurti edidit, absque Auctoris nomine, librum inscriptum: *De suburbicariis regionibus, & Ecclesiis, seu de Praefectura, & Episcopatu urbis Romae dioecesi, Conjectura;* in quo totis viribus probare conatur est, Dioecesim Papae, uti Metropolitanam, & Episcopi Romani (haec enim duo, ut observavit mox citandus Simonius, Gothofredus contudit) non extendi ultra centesimum ab Urbe lapidem; quo ferè modo Praefecti Urbis jurisdictione intra dictos fines continebatur, juxta Textum in *lib. 1. ff. de officio Praefecti Urbis.* Huius libro alios postea addidit in idem argumentum, tum Gothofredus ipse, tum qui in ejus subsidium quasi saeculariatus adventit, Claudius Salmasius, qui Heidebergae in Jurisprudentiae schola Dionysium Gothofredum, Jacobi patrem magistrum habuerat. Ex eo tempore haec de suburbicariis Eccle-

asimile est exemplum, quod deducit Simonius in *cit. Propempt. lib. 2. c. 10. col. 237.* à Rege Galliae, in cuius potestatem cum nunc redactae sint plures provinciae, quas olim Duces, aut Comites sub Regibus possidebant, eas ille nunc moderatur, & tamquam Rex, & tamquam Dux, aut Comes; sed, etsi idem Princeps utramque personam, Ducis nimirum, seu Comitum, & Regis sustineat, alia tamen Ducis, Comitum jure imperat, alia Regis. Aliud etiam & magis obvium affert idem Simonius in *cit. censur. cap. 8. col. 47.* Imperatoris videlicet exercitus, qui peculiarem pariter cohortis cujuspiam, vel aliae praefecturam gerat. Atque utrobique concludit Simonius, quod, cum Romanus Antistes omnes Episcoporum exemplum gradus, & titulos complectatur, & in eo omnium inferiorum jura simul socientur, optime possit modò unum, modò alterum ex his juribus explicare, & quaedam gerere in una Urbis parochia, veluti Urbis Episcopus; quaedam in Romana Provincia, uti Metropolitanus; aliqua in tota Italia, tamquam Primas; aliqua in Occidente; veluti Patriarcha; aliqua in universa Ecclesia, ut Papa & summus Pontifex.

III. Quibus praemissis, nemo dubitare potest, quin Romanus Pontifex, veluti urbis Romae Episcopus, possit suam Dioecesanam Synodum cogere, sine ulla supremae suae dignitatis immi-nutione. An autem unquam illam cogerit, restat investigandum, atque inde inquirendum de Conciliis Provincialibus.

clesiis quæstio celeberrima facta est, de qua Hieronymus Alexander junior in *lib. de suburbic. region. & dioc. Episc. Roman.* Marcus Antonius Capellus in *disput. de summo Pontificatu, & region. suburbic. c. 5.* Jacobus Gutherius in *specula de Eccles. suburbic.* Joannes Dartis in *opuscul. de suburbic. Eccles.* Joann. Morinus *dissert. Eccles. lib. 1. dissert. 30. de Marca, de Concord. Sacerd. & Imper. lib. 1. cap. 3.* Henricus Valesius in *obsero. ad Socrat. & Sazon. Christianus Lupus in not. ad 6. Canon. Nicænum, Leo Allatus de Eccles. Occid. & Orient. perpet. consens. lib. 1. c. 2. §. 4. Schelstrat. Antiq. Eccles. tom. 2. dissert. 6. c. 1. Pagius ad annum 325. atque hanc omnes plura in hanc rem disputaverat Cardinalis Perronius in *Replicatione contra Jacobum I. Anglie Regem, lib. 1. c. 37.* sed præ cæteris hanc questionem egregie versavit, & Gothofredo, & Salmasio sestrenuè opposuit Jacobus Sirmondus, à quo primum contra Gothofredum edita est *censura conjectura anonymi Scriptoris de suburbicariis regionibus, & Ecclesiis:* deinde adversum eundem ac Salmasium, qui Parisios cogitabat, evulgata *Adventoria Caustidico Dionysii adversus Amici ad Amicum epistolam de suburbicariis regionibus, & Ecclesiis, cum censura vindictiarum conjectura alterius Anonymi;* denique libellus exaratus, quem inscripsit *Propempticum.* His in libris Sirmondus demonstrat, vana esse commenta, quæ de suburbicariarum regionum etymo, ac notione, deque earumdem numero, & situ adversarij jactant; nequaquam illas sic vocatas ostendens quod suburbicane forent, aut quod intra centesimum ab Urbe lapidem consistarent, sed quia suberant Urbico Magistratu, seu Urbis Vicario, non autem Præfecto, cujus potestas non excedebat*

territorii fines, & angustioribus etiam, quam centesimis terminis clauderetur. Quinimò Emmanuel à Schelstrate *loc. cit. Pagius ad ann. 325. num. 74.* Carolus à S. Paulo in *sua Geographia sacra,* alique passim, considerantes 6. Canonem Nicænum, seu verius explicationem, quam ei adjecit Rufinus, quæ huc controversiæ potissimam occasionem præbuit; ubi enim Canon Nicænus habet: "An- triqua consuetudo servetur per Ægyptum, Lybiam, & Pentapolim; ita ut Alexandrinus Episcopus horum omnium habeat potestatem, quia & urbis Romæ Episcopo parilis mo- nest: Legit Rufinus, ut apud Alex- andriam, & in urbe Romæ ve- nusta consuetudo servetur, ut ille Ægypti, vel hic suburbicariarum, Ec- clesiarum sollicitudinem gerat." hæc, inquam, considerantes non immerito existimant, nomine *suburbicariarum Ecclesiarum,* quatum specialem sollicitudinem habet Romanus Pontifex, non solum intelligi provinciam Romanam, sed omnes comprehendi Oc- cidentis regiones, quæ Romano Pontifici, tanquam Patriarchæ, parebant; siquidem Concilium Nicænum, & Ru- finum, non de Metropolitanico, sed de Patriarchico jure loqui, ex contextu liquet, atque exinde conficitur, suburbicariæ regiones, de quibus Rufinus, non solum intra centesimum ab Urbe lapidem non esse conclusas, sed ad un- versum porrigi Occidentem. Præterea, cum Gothofredus, & Salmasius principii loco statuerint, quod Ecclesiæ, & Dioeceses perpetuè & constanter civillium Magistratum formam sint imi- tate, atque inde intulerint, Romani Antistitis Dioecesim non fuisse exten- sam ultra fines Romane Præfecturæ, sed post Sirmondum, inter cæteros exi- mie demonstravit Benedictus Bacchi- 415

nus in *dissert. de Eccl. Hierarchie originibus;* cum enim alia sint re- rum secularium ratio, alia Divina- rum, sicuti ad Marcianum Augustum scripsit Leo Magnus, *epist. 78. lib. 54. cap. 3.* Romanus Antistes, fretus potestate sibi à Christo Do- mino tradita, & ante & post institutam Urbanam Præfecturam, suam jurisdictionem liberè exercuit, nulla illius habita ratione, quod etiam bene perpendit Leo Allatus *cit. lib. 1. cap. 2.* Atque ita ei dimissioni cum Salmasio, & Gothofredo finis est impositus, ut *jam nemo sit inter Eruditos,* inquit laudatus Valesius, *qui non Sirmondū sententiam ambabu- nus, quod ajunt, ulnis amplectatur.*

III. Verum, licet Romana provin- cia non fuerit unquam adeo angustis limitibus coarctata, sicuti Gothofre- dus, & Salmasius contenderunt, non tamen iisdem semper terminis est defi- nita, sed ejus amplitudo modò major, modò minor extitit. Et primò quidem quidquid sit de tribus prioribus sæculis, quibus nullum in Italia, sive etiam in Occidente, fuisse Metropolitanum, præter Romanum, opinantur citatus Bacchini *part. 2. num. 10.* & Rubens in *Monum. Eccles. Aquilæ, cap. 19.* certum esse videtur, quod sæculo 4. ex septemdecim Italiæ regionibus, saltem decem subessent Metropolitanico juri Romani Pontificis, & alia septem Ar- chiepiscopo Mediolanensi parerant; quinimò, si fides habenda sit Jose- pho Cantelio in *Metropolitonarum urbium hist. civil. & Ecclesiast. part. 2. dissert. 6. c. 4.* Romana Provincia duo- decim Italiæ regionibus per id tempus complectebatur. Cum autem dignitatem Metropolitanam assequitæ sunt Aquile- jensis, & Ravennatensis Ecclesiæ, quod primæ in fine ejusdem sæculi 4. alte- ri duntaxat constituitur, qui & existi- unt inter Capuanæ, & Pisanæ provinciæ limites, & nulli Archiepiscopo subjec- 416

cessit Italiæ regionum divisio; Aquile- jensis assignatæ sunt Venetiæ, & Is- tria; Ravennatensis Flaminia, & Ami- lia; cæteris subjectis, ut antea perman- entibus, aut Mediolanensi, aut Romano Metropolitanæ, quemadmodum probat Carolus à S. Paulo in *cit. Geo- graphia sacra.* Labente sæculo 11. Urbanus II. erecta Pisana Sede in Me- tropolim, Romanæ provinciæ ampli- tudinem, jam multum imminutam, arctioribus adhuc limitibus constrinxit. Quare Innocentius III. qui in sæculi insequentis fine Romanam Sedem adeptus est, in *cap. Sua nobis, de offic. Vicarii,* Romanam Provin- ciam inter Capuanam, & Pisanam sitam dixit. In antiquo codice Vaticano à Baronio inserto ad ann. 1057. qui simillem Carolus à S. Paulo se reperisse testatur in bibliotheca Thuana, describitur provincia Roma- na, intra quam, præter septem Episcopos Cardinales, dictos *Collaterales,* quia Pontifici in Urbe semper astant, numerantur Episcopi amplius sexaginta, qui Suffraganei erant Romani Pontificis, nulli alio Archiepiscopo subjec- ti; atque in hoc alio locum habent Lu- nensis, & Ariminensis; quorum Sedes, ut cæteras omitramus, ducentis fere passuum millibus Roma distant. Sed alia postmodum sequitæ sunt distrac- tiones Romane Provincie. Martinus V. Florentinam, Pius II. Senensem, Pius IV. Urbinatensem, Gregorius XIII. Bononiensem, Sixtus V. Firm- nam Ecclesias in Metropoles erexerunt. Quocirca Romana provincia, etsi etiam hodie, juxta laudatam Decretalem Innocentii III. sita dicatur inter Pisanam & Capuanam, non tamen absolute conflatur ex omnibus omnino Episcopis intra utramque existentibus, sed ex illis duntaxat constituitur, qui & existi- unt inter Capuanæ, & Pisanæ provinciæ limites, & nulli Archiepiscopo subjec- 417

rum, præter quinque Lateranensia Generalia, numerantur novem supracentum, nullum omnino fuisse merè Provinciale, ob admixtionem scilicet, & interventum aliorum Episcoporum, qui ad Romanam provinciam non pertinebant. Alii ex adverso arbitrantur, ex illis inter verè Provincialia esse recensenda; nam, etsi iisdem nonnulli adfuerint exteri Episcopi, adeo tamen exiguis fuit istorum numerus, ut credere fas sit, eos non accessisse vocatos, sed cum fortuito Romæ reperirentur, honoris causa fuisse ad Concilium admissos. Ejusmodi, inter cætera, fuisse Concilium illud Romanum à Bonifacio IV. circa annum 610. coactum, cui interfuit Mellitus Episcopus Londinensis, discimus ex Bedæ *lib. 2. cap. 4.* apud Spelmanum *Concil. Britan. tom. 1. pag. 129.* hæc narrante: »His temporibus venit Mellitus à Londoniæ Episcopus Romam, de ne necessariis Ecclesiæ Anglorum causis, cum Apostolico Papa Bonifacio tractandis, cogeret Synodum Episcoporum Italix, de vita Monachorum, & quiete ordinaturus, & ipse Mellitus inter eos assedit.» Nec dissimile fuisse credimus Concilium in Basilica S. Petri à Gregorio II. anno 721 celebratum, in cujus Actis subscripti apparent viginti duo Episcopi, quorum duo tantum, aut tres non erant de provincia Romana.

IV. Quæ hæcenus diximus, perspicuas & manifestas reddunt, si non antiquos, saltem recentiores fines Romanæ provincie, & designant & indignant quodammodo Episcopos Suffraganeos summi Pontificis, à quem propterea nemo poterit remorari à Synodo Provinciali, quando ei liberit, pronuntianda, sub hoc frivolo prætextu, quòd certò definiti nequeat, quinam Episcopi sint ad eam convocandi.

V. Examinandum tunc superest, an Romanus Pontifex, solam gerens personam Archiepiscopi & Metropolitanæ, Concilium merè Provinciale unquam coegerit. Plerique Eruditi opinantur, ex Romanis Conciliis, quo-

rum, præter quinque Lateranensia Generalia, numerantur novem supracentum, nullum omnino fuisse merè Provinciale, ob admixtionem scilicet, & interventum aliorum Episcoporum, qui ad Romanam provinciam non pertinebant. Alii ex adverso arbitrantur, ex illis inter verè Provincialia esse recensenda; nam, etsi iisdem nonnulli adfuerint exteri Episcopi, adeo tamen exiguis fuit istorum numerus, ut credere fas sit, eos non accessisse vocatos, sed cum fortuito Romæ reperirentur, honoris causa fuisse ad Concilium admissos. Ejusmodi, inter cætera, fuisse Concilium illud Romanum à Bonifacio IV. circa annum 610. coactum, cui interfuit Mellitus Episcopus Londinensis, discimus ex Bedæ *lib. 2. cap. 4.* apud Spelmanum *Concil. Britan. tom. 1. pag. 129.* hæc narrante: »His temporibus venit Mellitus à Londoniæ Episcopus Romam, de ne necessariis Ecclesiæ Anglorum causis, cum Apostolico Papa Bonifacio tractandis, cogeret Synodum Episcoporum Italix, de vita Monachorum, & quiete ordinaturus, & ipse Mellitus inter eos assedit.» Nec dissimile fuisse credimus Concilium in Basilica S. Petri à Gregorio II. anno 721 celebratum, in cujus Actis subscripti apparent viginti duo Episcopi, quorum duo tantum, aut tres non erant de provincia Romana.

VI. Verum, quidquid sit de aliis, indubitatum est, verè, propriè, & strictè Provinciale fuisse Concilium à sancto mem. Benedicto XIII. habitum in Basilica Lateranensi anno 1725. cui nos interfuimus, uti Doctor in Decretis, seu Canonista: in illius quippè indictione Pontifex decretum commendat Concilii Tridentini de Synodi

Pro-

re; quod utique non disissent, si illud non reputassent merè Provinciale.

VII. Sed, & an aliquando Synodus Diocesana sit à Romano Pontifice coacta, altera quæstio est, quæ tamen paucis absolvitur. Antiquis Ecclesiæ temporibus consuevisse summos Pontifices Romanum Clerum coram se congregare, ut, omnium consilio audito, de re aliqua gravi deliberarent, ex his liquet, quæ *lib. 1. cap. 1. n. 3.* enarravimus; ita enim se gessisse legimus Cornelium Papam in causa Maximi Urbani, & Synodii, atque Siricium in causa Joviniani, & sociorum, sicuti *ibidem & num. 6.* ex utriusque Pontificis epistolis retulimus. In Synodum pariter convenisse universum Romanum Clerum, ut responderet S. Cypriano, à quo, vocante Romana Sede per obitum Fabiani Papæ, veluti primæ Sedis Clerus monitus fuerat de insolentia lapsorum, qui nulla licet functi poenitentia & veniam & communionem audacter exprocebant, ipsamet Clerus testatur suis ad eundem Cyprianum Epistolis, quæ inter epistolas Cypriani sunt 30. & 31. quamvis, ut vera fateamur, ea Synodus non possit dici merè Diocesana, quoniam ab ipsomet Romano Clero plures Episcopi fuerunt ad eam accessit, uti in secunda ex præfatis epistolis narratur. Posteriori Ecclesiæ ævo, seu in tabulis Ecclesiasticis mediæ ætatis, vix ulla occurrit mentio habiti coetus omnium Clericorum solius Romanæ Ecclesiæ; quod fortassè vel ideo evenit, quia frequentius tunc Romæ fieri cœperunt Concilia Episcoporum, in quibus summi Pontifices etiam specialia Romanæ Diocesis negotia tractare & expediri poterant; vel quia, nimitum aucto Romani Cleri numero, iidem Pontifices satius duxerunt solos Cardinales ad consilium adhibere. Illud certò af-

fir-

firmare possumus postremis hisce temporibus nullam inveniri Synodum Dioecesanam à Romanis Pontificibus coram se coactam. Utrum autem illam coegerint operâ suâ in Urbe Vicarii, mox inquiremus.

CAPUT III.

De Cardinali Urbis Vicario.

Non est hic sermo de Cardinali Vicario, qui Pontificis vices in Urbe gerat cum amplissima jurisdictione, & potestate, tum quoad secularia, tum quoad Ecclesiastica; quæ fuerunt, quos iidem Pontifices, cum Avenionem residenter, Romanæ urbis præficebant regimini, & qualis pariter fuit Cardinalis Innicus Avalos, quem Clemens VIII. Ferrariam secedens, sui Vicarium Romæ reliquit, ut legitur in ejusdem Clementis Constitutione 53. *Bullar. Rom. tom. 7.* hi siquidem Legati potius de latere, quam Vicarii Papæ, speciem præseferabant; neque loquimur de Cardinali Vicario, qui ita olim constituebatur, ut non presente, sed absente dumtaxat Romano Pontifice, Episcopalia munia in Urbe exerceret, de quo Auctor anonymus antiquæ chronice Normannicæ inter scriptores antiquos historici Normannorum editos ab Andréa Duchesno Paris 1619. pag. 988. hæc habet ad an. 1151. Succesit ei (scilicet Eugenio III.) Conradus Sabiniensis Episcopus, Apostolicæ Sedis in Urbe dumtaxat in agendis Episcopalis, dum Papa deest, ex antiqua consuetudine pro dignitate loci sui, Vicarius, qui erat natione Romanus, vir grandævus, & apud Romanos auctoritate præclarus, exinde vocatus Anastasius IV. Sed agitur de Cardinali Vicario, qui est Ordinarius in Urbe, ibique representat per-

sonam Papæ, non tamquam Papæ, sed tamquam Episcopi Romani, cum plenâ jurisdictione Episcopali exercenda, tam absente, quam præsentè Papa, justa ea, quæ cumulantur *decis. 62. post collect. legal. Bondevi*, adnotavitque Cardinalis de Luca de *jurisdictione disc. 34. n. 10.*

II. Hujus Cardinalis Vicarii jurisdictiono Ordinaria est, ideoque, etiam Apostolica Sede vacante, in suo vigore perseverat, ut rectè observat Pag. in *cap. Cum olim num. 69. de majorit. & obed.* Eadem vero protenditur quidem usque ad quadragesimum ab Urbe lapidem, sicuti adnotavit Gonzalez in *cap. Sua nobis num. 6. de offic. Vicar.* non tamen complectitur loca intra eundem circuitum existentia, quæ sint alteri subjecta Episcopo, puta Tusculano, vel Nepesino, uti prosequitur Anastasius Germonius de *Indultis Cardinalium §. Tibi quoad vixeris num. 80. & seq.* Et quamvis ex Constitutione Alexandri VII. quam exornat Romualdus Honorate in *Praxi Secretariæ Tribunalis Cardinalis Urbis Vicarii c. 6. not. 1.* sed Cardinales Episcopi suburbicarii, Ostensis nimirum, Portuensis, Sabiniensis, Tusculanus, Albanensis, & Prænestinus, nisi proprium Episcopum Suffraganeum in sua quisque Dioecesi habeat, aut ipsi in ea commorantes, Ordines per semetipsos conferant, ad solum Cardinalem Urbis Vicarium dimittere possit suos subditos, sive sacris, sive minoribus initiandos. Ordinibus; non propterea tamen Cardinalis Vicarius nullum sibi vindicare potest Ordinariæ jurisdictionis exercitium in præfatis suburbicariis Dioecesibus, quod nos post nostrum ad Petri Cathedralis ascensum declaravimus in *Constitutione 115. quæ incipit Romanae Curie §. 21. nostri Bullar. tom. 1. pag. 467.* Quamobrem, etsi jurisdictiono Cardinalis Vicarii

rii ad quadraginta ab urbe milliaria dicitur extendi, detractis tamen finitimis Dioecesibus, & spectato exiguo numero Ecclesiarum, hominumque extra Urbem existentium, qui eidem subduntur, videtur potius intra unius Urbis moenia conclusa, juxta Decretalem Innocentii III. in *cl. cap. Sua nobis: Quoniam jurisdictiono Vicarii, quem Romanus Pontifex in Urbe reliquit, non extenditur extra illam, nisi ei specialiter sit concessum.* Specialiter autem est illi concessum, ut Fratribus Ordinis Minorum Capuecinorum, Capellani ministerium exercentibus in Pontificis trirēibus, facultatem impertiri valeat excipiendi confessiones remigum, aliorumque in trirēibus continē degentium, modò illas excipiant in ipsis trirēibus, aut in portu Centumcellarum, vel in receptaculo vulgo *Darsena*, atque in hospitio in *Darsena* existente, non verò intra civitatem Centumcellarum, ad Dioecesim Viterbiensem pertinentem, & absque Episcopi Viterbiensis approbatione; quod totidem ferè verbis decisum fuit à sacra Congregatione Concilii 18. Aprilis 1722. cui nos, ejusdem Secretarii munus tunc obeuntes, ad petitionem Episcopi Viterbiensis, hoc negotium sedulo examinandum proposuimus, sicuti videre est in *Thesaur. Resolut. tom. 2. pag. 103. 147. & 158.*

III. At nihilominus Cardinglis in Urbe Vicarius pluribus est instructus prerogativis, quibus aliis prestat Episcoporum Vicariis, atque inter cæteras hæc etiam potitur, ut possit, pro libito, Romani Cleri Dioecesanam Synodum indicare & celebrare; quod aliis Vicariis, sine speciali Episcopi mandato non licere, infra ostendetur. Id enim juris illi expressè concredi consuevisse, cum à Papa in Administrum assumitur, tradit Cohell. in *Notitia Tom. I.*

Cardinalatus cap. 55. §. Possunt, & decretum est in Constitutione Pauli III. 36. §. 10. *Bullar. tom. 1.* ubi ordinariis facultatibus Cardinalis in Urbe Vicarii hæc quoque accensetur *Synodum in Romano Clero pro correctione malorum morum, & pro necessitate, juxta temporum opportunitates in Clero occurrentes, ubi, & quando liberiori celebrandi, congregandi, &c.*

IV. Licet autem ea, quam diximus, potestate ræ admodum Cardinales Vicarii sui merent, aliqua nihilominus celebrata ab illis Synodi Dioecesanæ exempla comperimus. In codice Casanatenis bibliothecæ *lit. G. v. 1.* quædam extant antiqua Statuta Cleri Romani, quæ condita dicuntur ab universo Clero Romano, in Ecclesia *Monasterii Domne Rosse* anno 1384. congregato, jussu Stephani Cardinalis Tituli Sancti Marcelli, summi Pontificis in Urbe, ejusque suburbis & districtu Vicarii Generalis; sub qua Statuta iterum examinata & approbata dicuntur anno 1392. à Joanne Abbate *Monasterii Sancti Pauli de Urbe*, & Vicario Generali Bonificii IX. Aliæ insuper in eodem codice extant Constitutiones à Francisco de Padua Episcopo Feltrensi, Vicario Generali in spiritualibus Pii Papæ II. anno 1461. editæ, & promulgatæ in Ecclesia Sancti Eustachii, post solemniter decantatam Missam de Spiritu Sancto, & cum assensu universi Romani Cleri, ibidem Synodaliter congregati. Quapropter, sive considerentur ipsæ Constitutiones, quæ morum reformationem respiciunt, sive ratio habeatur ritus & solemnitas, qua conditæ sunt, nihil in illis desideratur, ut in vera Synodo Dioecesanâ factæ dicantur.

V. Præter istas duas, nullam aliam invenimus Synodum à Cardinali in Urbe Vicario habitam. Vidimus nonnul-

nulla Statuta à Joanne Garcia Cardinali Millino Urbis Vicario, atque à Gaspare Cardinali Carpineo, tempore Clementis XI. pariter Vicario, condita; sed cum neque hæc, neque illa facta fuerint in Cleri congregatione, neutra Constitutionum Synodicalium nomen possunt sibi usurpare.

VI. Ne verò quispiam ex tam diuturna omissione Synodi Dioecesanæ, occasionem arripat obloquendi de Romanis Pontificibus, quæ ipsi illas continent Synodos, quarum coactionem Tridentinum præcepit, & utilitatem ipsimet aliis proponunt, & deprædicant, duo considerare oportet. Primum, totam ferè Dioecesim Romanam (ut paulo ante prænotavimus) unius Urbis moenibus concludi; atque idcirco & Pontifex & Cardinalis Vicarius, una veluti conversione oculo-rum, omnes suæ Dioecesis Parochos, Presbyteros, cæterosque de Clero in-venti, ac qualibet hora eorum quemlibet ad se accedere possunt; atque hic vicissim, cum opus fuerit, semper ad Pontificem, ejusve Vicarium parat aditus; quod non contingit in aliis Dioecibus, quæ plerumque ex Ecclesiis, locis, & oppidis conflantur, inter se, & à Civitate, ubi Episcopus residet, longè dissitis; unde huc appositè cadit responsum, quod in re diversa dedit Innocentius I. *epist. 25. num. 8. ex recensione Petri Constant. col. 860.* Decentio Episcopo Eugubino sciscitanti, cur aliis non liceret, quod Romæ fiebat, inquit: *De sermone, quod die Dominica per Titulos mittimus, superfluum nos consulere voluisti, cum omnes Ecclesie nostræ intra civitatem sint constitutæ.*

VII. Alterum advertendum est, plures esse in Urbe Cardinalium Congregationes à Sixto V. *Constitutione 74.* institutas, in quibus etiam, quæ in

dies occurrunt Romæ Ecclesiastica negotia sæpius pertractantur, atque exortæ inter Clerum controversæ dirimuntur; ex quo efficitur, ut Synodo omissione Ecclesiasticæ Urbis disciplinæ nullum irroget damnum; quidquid enim pro reformandis populi, & Cleri moribus difficilissimum, & tardius obtineretur à Synodo, facilius, & celerius præstatum, aut immediatè à summo Pontifice, aut à Cardinalium Congregationibus.

VIII. Eadem est ratio, cur intermissi nunc fuerint frequentes illi Episcoporum conventus, qui olim Romæ habebantur; ad hos quippe potissimum vocabantur Episcopi Italiae, quorum consilio & operâ summi Pontifices in gravioribus Ecclesiæ negotiis definiendis utebantur; at, postquam in illorum locum successerunt Cardinales, quos Romani Pontifices in propriis & stabiles consiliarios sibi specialiter adsciverunt, superfluum visum est, tam sæpè Episcopos à suis Sedibus disvellere, atque ad Urbem vocare. Præcipue verò, cum inter Cardinales, sex adsint Episcopi suburbicarij, quidquid à Pontifice in eorum consensu, auditoque eorumdem suffragio, decernitur, non immerito videri potest, in quadam veluti Episcoporum Synodo definitum. De qua re videri possunt Cardinalis Bellarminus *Controvers. tom. 2. de Clericis lib. 1. c. 16.* Petrus de Marca *de concordia Sacerdotij, & Imperij lib. 1. c. 9. n. 7.* Schelstrat *Antiquitat. Eccles. 1. 2. dissert. 6. c. 4. art. 2. num. 15.*

CAPUT IV.

De Archiepiscopo.

Qui Metropolitanus est provinciæ, idem Episcopus est suæ civitatis, & qui Primas est Dioecesis, sump-

ta hic Dioecesi pro plurium provinciarum tractu, sicuti accipitur in *leg. unic. C. Ut omnes Judices*, idem est Metropolitanus suæ provinciæ, & suæ item civitatis Episcopus; sunt enim inter se ita gradus hi comparati, ut superior semper inferiore compectatur; uti bene animadvertit Sirmondus in *cit. censura conjecturæ Anonymi de Eccl. suburbicar. dissert. 2. cap. 5.*

II. Atque hinc fit, ut qui Metropolitanus est, non solum cogere possit Synodum Provinciale cum suis Suffraganeis, ut consulat provinciæ, sed etiam Dioecesanam cum suis Presbyteris, ut suo prospiciat Episcopatu. Utque à cæteris profertendis abstinemus exemplis, adhuc extant Concilia Provincialia, & Dioecesana S. Caroli Borromæi Archiepiscopi Mediolanensis, Concilia Provincialia, & Dioecesana S. Thuribii Archiepiscopi Limani, Concilia Provincialia, & Dioecesana sanct. mem. Benedicti XIII. Archiepiscopi Beneventani.

III. Hæc obvia sunt, nec quidquam difficultatis habent; unum tamen hic in questionem venit. Aliqui sunt in Italia Archiepiscopi, unicuique habentes Suffraganeum; Teatinum videlicet, Brundisium, Cosentinum, & Spontonium. Aliqui Suffraganeis omnino carentes; Rossanensis nimirum, Lancianensis, Lucensis, & Ferrariensis; & de his postremis dubitatur, an si Synodum cogant, cui præter Parochos, aliosque suæ Dioecesis Presbyteros, intersint etiam Præpositi, & Abbates habentes jurisdictionem quasi Episcopalem, ejusmodi Synodus dicenda sit Dioecesana, an Provincialis.

IV. Plurimorum menti insederat hæc olim opinio, quòd Provincialis & diceretur, & esset. Cumque Tridentinum Episcopus anno 1584. morem gerens superius relato decreto Tridentini

sess. 24. cap. 2. de reform. elegeret Archiepiscopum Lancianensem, cujus Provinciali Synodo interesset, & anno 1794. excitata fuisset controversia, an præfata electio, jamdiu facta, sustineretur; sacra Congregatio Concilii censuit, sustineri, ea potissimum de causa, quòd Archiepiscopus Lancianensis, etsi Suffraganeis careret, habebat tamen intra suam provinciam Præpositum Atissæ, aliosque Abbates Nullius, cum quibus poterat Provinciale Concilium celebrare, quod fuit narrat Cardinalis Petra ad *Constitut. Apost. tom. 1. num. 32. pag. 471.*

V. Sed alter res se habuit, cum eadem questio in Concilio Romano sub Benedicto XIII. anno 1725. fuit instaurata. Archiepiscopi Lancianensi, & Rossanensi, jus sibi asserentibus celebrandi verum Concilium Provinciale, quamvis Suffraganeis careant, atque ideo contententibus, integrum esse Episcopis nulli Archiepiscopo subiectis, alterum eorum eligere, cujus Provinciali adsint Concilio, strenuè se opposuit Franciscus Maria Pitonius, alter ex Doctoribus in Decretis, seu Canonista Concilii, elucubrata dissertatione ostendens, Archiepiscopos, nullos habentes Suffraganeos, non posse cum veritate, & proprietate sermonis dici absolute Archiepiscopos, & Metropolitanos, sed tales dumtaxat appellari cum hac restrictione, meri scilicet honoris, seu honorarios, & ex privilegio Apostolico, juxta textum in *Can. Schote 6. quest. 5.* ex quo intulit, menti Tridentini nequam satisfieri ab Episcopis, qui cum nulli subiciantur Archiepiscopo, præfatos Archiepiscopos eligunt, quorum Provinciali intersint Synodo. Nulla quippe Synodus, ab his celebrata, etiam cum intervenit Abbatum fruentium jurisdictione quasi Episcopali, cum territo-

nsalva Metropolitanis subiectione, Archiepiscopi fungerentur officio & honore. Ex quibus primus fuit antiquus ille Urbicus, & multo post, tempore Pipini Regis, ex sorore nepos Crodegandus, & post eum Angelramus, & alter ab illo Drogo Caroli M. imprimis filius.

VI. Scimus præterea, aliquot Archiepiscopos decoratos fuisse titulo Patriarchæ, quin tamen idcirco Patriarchalia jura sint assequuti. Atque, ut alios plures præmittamus Metropolitanas, quinimò etiam simplices Episcopos, qui se Patriarchas appellarunt, de quibus Cironius *Observat. jur. Can. lib. 1. cap. 11.* refert Dionysius Samaritanus in *sua Gallia Christiana t. 2. col. 26.* Redulphum Archiepiscopum Bituricensem, atque Aquitanie Primatem, Patriarchæ titulo cohortatum fuisse à Nicolao I. quod etiam narrat Christianus Lupus in *schol. & not. ad Concil. tom. 1. pag. 911. edit. Lovanii.* & constat ex ejusdem Nicolai epistola 19. in Collectione Harduini tom. 5. col. 342. relata patitur à Gratiano in *Can. Conquestus 9. quest. 3.* Ejusdem verò tituli tenaces, fuisse Rodulphi Successores, colligitur ex epitaphio inciso tumulo Henrici I. Archiepiscopi Bituricensis, qui Cardinalia dignitate, & Apostolicæ Legationis munere ab Urbano III. insignitus, obiit anno 1200. in eo siquidem epitaphio, teste citato Samaritano eodem tom. 2. pag. 59. legitur:

*Hic bonus Henricus, vir nobilis, & Patriarcha
Quondam Bituricus, tumuli jacet
hujus in arca.*

VII. In Bibliotheca pariter novorum librorum, edita à Labbeo tom. 2. pag. 1. extat Opus inscriptum: *Patriarchium Bituricense;* anonymi Auctoris, quod tamen compositum creditur circa annum. 1537. à quodam Monacho Mo-

nasterii S. Sulpitii Bituricensis, atque in eo habetur, Franciscum de Tournon Metropolitanum Bituricensem, & postea S. R. E. Cardinalem anno 1528. Provinciali præfuisse Concilio in cujus Actis habetur: *Presidente Francisco de Tournon, Archiepiscopo Patriarcha Bituricensi, Primatè Aquitanie.* Sed quamquam Archiepiscopi Bituricensis Patriarchæ titulum, ab Apostolica Sede semel obtentum, constanter retinuerint, rectè tamen existimantes, eum esse meri honoris, numquam Patriarchalia jura sibi vindicare, jurisdictionemque in cæteros Primates ausi sunt exercere, sicuti animadvertunt Alteserra *rerum Aquitanicarum lib. 4. cap. 4.* & Du-Cange in *Glossar. verb. Patriarchæ dicti etiam Primates.* Neque Nicolaum I. cum Rodulphum Bituricensem appellavit Patriarcham, aliud in animo habuisse, nisi novo honorificentie vocabulo ejusdem Primatalem dignitatem cumulare, eo plane modo, quo, notante Christiano Lupo *cit. loc.* in Concilio Chalcedonensi omnes Metropolitanæ, ad majorem honoris significationem, vocati sunt Patriarchæ, optimè inferri ait Joannes à Costa ad *Decret. Gregorii IX. pag. 176.* ex ejusdem Nicolai responsis ad consulta Bulgarorum, in quibus *cap. 92.* præter Romanum Pontificem, qui est Patriarcha Œcumenicus, duos tantum commemorat veros Patriarchas, videlicet Alexandrinum, atque Antiochenum (Constantinopolitanus, & Hierosolymitanus nondum fuerant legitima auctoritate inter veros cooptati Patriarchas.) "Consideratis nosse (scripsit Nicolaus) quot sint veraciter Patriarchæ. Veraciter illi habendi sunt Patriarchæ, qui Sedes Apostolicas per successiones Pontificum obtinent; id est qui illis præsent Ecclesiis, quas Apostoli instituisse probantur, Romanam

videlicet, & Alexandrinam, & Antiochenam." Enimvero, ratiocinatur à Costa, non ita scripsisset Nicolaus, si Archiepiscopum Bituricensem, qui ipsemet Patriarchæ nomen attribuerat, veris accensisset Patriarchis, veraque Patriarchalia jura eidem contulisset.

VIII. Similiter in Prefatione Concilii Maricensis secundi, quod habitum fuit anno 184. Patriarchæ nomen Prisco Archiepiscopo Lugdunensi tributum legitur: *Priscus Episcopus Patriarcha dicit.* Cui tamen postremo ejusdem Concilii Canon, non alium, quam Metropolitanum titulum desiderat: *Et hoc adimplere sollicitudinis est Metropolitanis Lugdunensis Episcopis.* Sed & ante id temporis apud Gothos, & Vandalos obtinuisse morem, ut suos Episcopos Patriarchæ nomine appellarent, testatur Victor Vitenensis in *Historia persecutionis Africane, sive Vandaliæ lib. 2. tom. 8. Biblioth. Patrum pag. 680. lit. E. & pag. 683. lit. pariter E.* Ex Gothorum autem consuetudine, Cardinalis Baronus *ad annum Christi 535. num. 56.* derivatum esse ait, ut in Occidente Archiepiscopi etiam Patriarchæ titulo appellarentur: *Ex Gothis enim ejusmodi vocis usus emerit, ut Archiepiscopi in Occidente Patriarchæ etiam dicit caperint.* Idem quoque affirmat Pater de Rubéis in *Monumentis Ecclesiæ Aquiljensis c. 21. n. 4.* & alii ad Orientales Metropolitanas extendunt, ut Henricus Palladius *rerum Forojuliensium lib. 5. n. 77. & 78. t. 6. part. 4. Theauri Hist. Italiae pag. 55. Azoarii Instit. Moral. part. 2. lib. 3. c. 53.*

IX. Hæc autem ritè expendentis Patres laudati Concilii Romani, Pitoni sententia ad hæserunt, neque in præfatis Episcopis alia Metropolitanica jura agnoscentes, nisi meri nominis atque honoris, quod Pitonius conclu-

serat, suo approbavit statuturuntque decreto tit. 9. cap. 2.

CAPUT V.

Generalia de simplici Episcopo.

Jus cogendi Synodum Diocesanam est adeo proprium Episcopi, ut ad eam cogendam non sit ei necessarius ejusquam alterius consensus, puta Archiepiscopi seu Metropolitanus, cui fortè subjiçitur; quemadmodum antiquioribus relatis, docent Bortus de Synodo Diocesana part. 1. num. 24. Massobrius de Synodo Diocesana cap. 2. Pax Jordan. lib. 8. tit. 2. num. 12. & optimè Ugonius Episcopus Phamaugustanus de Conciliis in præsul. pag. 7. ubi loquens de Episcopo, inquit: *Nemo in sua Diocesi Synodum congregare potest sine eo, vel ipsius auctoritate; et Episcopus dictam suam Synodum potest sine auctoritate Metropolitanus sui facere.*

II. Sed, quandonam Episcopus plenum & expeditum jus assequatur suam Synodum cogendi, difficultas est, quam breviter exponemus, & paucis enodabimus.

III. In promotione ad Episcopatum, duplex contrahitur spirituale conjugium; alterum inter eligentes, & electum, quod perficitur per electionis confirmationem; alterum inter Episcopum confirmatum, & Ecclesiam, quod per consecrationem absolvitur, uti disertè habetur in cap. Inter vorporalia, §. Sicut enim, de translat. Epis. In presenti rerum statu, & pro ea, que nunc viget in Ecclesia, disciplina, electio ad Episcopatum sibi vindicatur locum in sola Germania. Reliqui Episcopatus conferuntur à Papa in Consistorio aut omnino libere, aut prævia nominatione Regum; & Prin-

DE SYNODO DIOCESANA

cipum, quibus jus est idoneas personas ad illos nominandi; atque in his postremis ipsamet Episcopatus collatio, à Papa facta in Consistorio, vim habet electionis simul & confirmationis, quod docuerunt Innocentius in cap. Cum olim in princip. de causa possessionis, & proprietatis, Glossa in c. 1. verb. Provisionem, de electione, in 6. Azorius Instit. Moral. part. 2. lib. 3. cap. 29. quæst. 6. Fagnanus in cap. Eam te n. 15. de rescriptis, atque ex ipsis verbis liquet, quæ à Papa in Consistorio pronuntiantur: "Auctoritate Dei omnipotentis, Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, & Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, ac nostra; Ecclesiam N. de Persona N. providemus, ipsiunque illi in Episcopum præficiamus & Pastorem, curam & administrationem ipsius eidem in spiritualibus, & temporalibus plenariè committendo."

IV. His præmissis, disputatur: an Episcopus aut à Capitulo electus, aut à Papa in Consistorio promotus, ante sui consecrationem Synodum celebrare queat. Cujus tamen quæstionis decisio vix quidquam conferre potest ad praxim; nam cum electi in Episcopos, etiam si fuerint S. R. E. Cardinales, teneantur intra tres menses munus consecrationis suscipere, juxta decretum Tridentini sess. 23. cap. 2. de reform. difficilè videtur, velle Episcopum intra illud primum trimestre spatium, cum nondum perspectas habet res Diocesis sibi commissæ, cogere Diocesanam Synodum. Quod nihilominus communiter Doctores sentiunt, indicabimus.

V. Bortus de Synodo part. 1. n. 26. & seq. post Innocentium, Zabarellam, & alios antiquiores, re bene discussa concludit, Episcopo electo, & confirmato fas esse, suam Synodum

LIBER II. CAPUT V.

statim habere; eidemque opinioni subscribit Pax Jordan. lib. 8. tit. 2. numer. 13. & 14. Ricc. in praxi Curie Neapolitane decis. 447. ab initio usque ad num. 8. Massobr. de Synodo Diocesana c. 2. dub. 1. Gavant. in praxi Synod. Dioces. c. 2. in adnotat. §. 1. num. 2. Laurent. in Foro Beneficiali tom. 2. sect. 2. quæst. 443. num. 5. Romaguerr. ad Constit. Synod. Gerunden. lib. 1. tit. 1. cap. 1. num. 10. Etenim coactio Synodi est actus jurisdictionis, & meri imperii, quod supra ostensum est; & quæ jurisdictionis sunt, exerceri queunt ab Episcopo electo & confirmato, licet nondum consecrato, juxta textum in cap. Transmissam, de electione. Ante consecrationem autem ea dimittaxit exercere non potest, quæ sunt Ordinis, puta sacrum Chrisma conficere, Ordines, aut Confirmationem conferre, Virgines benedicere, Ecclesias, aut Altaria consecrare, Cabassut. in theor. & praxi juris Canon. lib. 1. c. 7. n. 7. quamvis committere & delegare valeat alteri Episcopo consecrato, facultatem ea omnia in sua Diocesi peragendi; quoniam sola delegatio ad exercendum Ordinem, est actus jurisdictionis, & non Ordinis; Azorius Inst. Moral. part. 2. cap. 29. quæst. 7.

VI. Sed statim altera quoad eundem Episcopum electum & confirmatum suboritur quæstio: an videlicet possit Synodum cogere, etiam non obtentis & exhibitis litteris Apostolicis, vulgo Bullis, quibus ostendat, se legitima auctoritate talis Ecclesiæ oræ & regimini fuisse præpositum, sed etiam hæc nullo solvitur labore, respondendo nimirum negativè. Textus enim in cap. Injuncta, sub tit. de electione, inter extravag. comm. apertè interdicit electo & confirmato quemcumque actum jurisdictionis, nisi litteris Apostolicis expeditis, usque quibus de jure ex-

hibitis; ac poenam insuper suspensionis à percipiendis suorum Beneficiorum fructibus, illis irrogat, qui sine ejusmodi litteris eum in Episcopum recipiunt, aut eidem obediunt, uti ad rem prosequuntur Massobrius, Gavantus, Pax Jordan. locis citatis, duabus tamen additis limitationibus: Quarum prima est, ut possit electus & confirmatus, non expeditis Bullis, Synodum facere, si obtinuerit Breve Apostolicum de capiendâ possessione nomine Cameræ Apostolicæ, cum clausula, ut intra tot menses, & Bullæ expendantur, & consecrationis munus suscipiatur; virtute namque prædicti Brevis potest Episcopus omnia exercere, quæ jurisdictionis sunt, ac si litteræ Apostolicæ fuissent expeditæ; nec prohibetur ab exercitio eorum, quæ sunt Ordinis, si interim fuerit consecratus, quod bene animadvertit Pax Jordan. loc. cit. num. 19.

VII. Altera est, ut Cardinalis S. R. E. aliquo ex modis expositis in Episcopum electus & confirmatus, statim Synodum celebrare possit, etiam litteris Apostolicis non exhibitis; quoniam Cardinales, utpote qui in citata Extravaganti expressè non nominantur, non censentur sub ejus severitate comprehensivi; quod, aliis allegatis, probat Pax Jordan. cit. loc. num. 22. & præter Doctores ab eodem relatos docent Ferosin. in c. Transmissam quæst. 6. à num. 1. ad 10. de electione, Diana in edit. coord. tom. 9. tract. 7. resol. 53. & 54. Cappon. discept. for. 10. num. 12. tom. 1. Rota decis. 1217. cor. Emerix jun. & in Corduben. Beneficiorum 7. Decemb. 1696. coram bon. mem. Ursino Decano. Accedit Bonifacium VIII. per citatam Extravagantem unquè voluisse evitare periculum, ne quis se gerat pro Episcopo, qui Episcopus non sit; hoc autem non

habet locum in S. R. E. Cardinalibus quorum simplici assertioni, ob dignitatis, qua præfulgent, eminentiam, esse erendum, probat textus in *Can. Novissimus dist. 97.* & notat ibidem Glossa verb. *Nihilominus*, & rectè ponderant Gonzalez ad regul. 8. *Can. cell. gloss. 24. num. 7. Lotter. de re Benefic. lib. 1. quæst. 27. n. 32. Passerinus de elect. c. 33. n. 23. Barbosa in cit. Extravagant. Injunctæ num. 5. & de officio & potestate Episcopi part. 3. alleg. 111. num. 35.*

VIII. Non omnia ex his, quæ de Episcopis hactenus diximus, aptantur Archiepiscopis, in quibus illud est peculiare, quod ne per consecrationem quidem assequantur plenitudinem officii sui, nisi Pallium receiverint à Romano Pontifice, ex cap. *Nisi specialis de auctoritate & usu Pallii*; non quod Pallium aliquod superaddat consecrationi quoad Ordinis potestatem; sed quia liberum præbet accepti Ordinis exercitium, & Archiepiscopalis muneris quamdam veluti perfectionem asfert, & complementum, quod adnotavit Innocentius Cironius ad tit. 8. de auctoritate & usu Pallii pag. 32. Quocirca, ne diu careant ea potestatis plenitudine, quæ ab ipsis in totius provincie commodum est derivanda, debent intra tres menses à suæ consecrationis die, vel si jam antea consecrati erant, à die confirmationis numerandos, Pallium petere à Romano Pontifice, *Can. Quantam dist. 100.* atque interim, sicuti se Archiepiscopos nominare prohibentur in cit. cap. *Nisi specialis*, ita abstinere jubentur à Synodo Provinciali congreganda, Chrismate conficiendo, dedicandis Ecclesiis, Clericis ordinandis, & Episcopis consecrandis, in cap. *Quod sicut de Electione*, ubi ita legitur: "Præterea, cum non liceat Archiepiscopo

nsine Pallio convocare Concilium, consecrari Chrismate, dedicare Basilicas, ordinare Clericos, & Episcopos consecrare, multum profectò præsumit, qui, antequam impetret Pallium, Clericos ordinare festinat, nec id, non tamquam simplex Episcopus, sed tamquam Archiepiscopus facere videatur." Quodque consensu semper hæc fuerit antiquioris Ecclesie disciplina, observavit Joannes à Costa ad tit. *De vetal. de auctoritate & usu Pallii. pag. 97.*

CAPUT VI.

De Episcopo privilegium habente gerendi Pallium, & Crucem ante se deferendi.

Quamvis Pallium sacrum insigne sit, quod solis de jure competit Archiepiscopis; attamen ex summi Pontificis privilegio, nonnulli, qui & re & nomine simplices Episcopi sunt, consecraverunt Pallio condecorari. Syagrio Augustodunensi Episcopo, ejusque Successoribus, ad petitionem Brunehildis Reginae, Pallii honorem delatum à S. Gregorio Magno, discimus ex ejusdem Gregorii *epist. 11. lib. 9. indiet. 2. Oper. col. 976. & epist. 109. ejusdem libri col. 1015.* Auctor vitæ Theodorici Episcopi Metensis, à nobis nuper relatus cap. 4. num. 5. speciales prosequens prærogativas Metensium Episcoporum cit. loc. ait: *Walo etiam, vir magnè in Christo reverentiæ, Pallii usum meruit, decreto Joannis Papæ: Joannis scilicet VIII. cujus litteræ, quibus hæc privilegium contulit Waloni anno 878. leguntur tom. 6. part. 1. Collectionis Harduini pag. 121.* Item Pallium accepisse ante & post Walonem plures Episcopos Metenses, licet Archiepiscopali jure

ROB

non potirentur, constat ex Gallia Christiana veteris editionis tom. 3. pag. 711. & duabus sequentibus. Inter Episcopos Mindenses, quemdam Hercubertum fuisse Pallio condecoratum, narratur in *Chronico Mindensium Auctoris anonymi tom. 1. Scrip. tor. rer. Germanic. Meibomii junioris pag. 552.* ubi hos insuper antiquissimos rhythmos adducit:

Nam Præsul honoratur,
Mindensis qui vocatur,
Dignitate Pallii.
Quod bene rationale
Vocatur, & hoc non male;
Nam trini Episcopi
Tantum isto decorantur,
Per quem rectè venerantur
Locus, Gens, & Clerici.

Alexandrum II. Pallii honorem contulisse Episcopo Halberstadensi, ob concordiam inter Imperatorem Henricum III. & eundem Alexandrum promotam, testatur Burelardus in *Chronico Halberstadensi apud citatum Iebnitium tom. 2. Scrip. Brunsvic. pag. 126.* ubi etiam refert concessio- nis diploma, cujus verba sunt, "Itaque & locum, non in filii spiritibus, sed in generali familiari affectu tibi concedimus, sanctæ queque Halberstadensis Ecclesie tue, ut sit filia Romana Ecclesie, prærogativam quamdam attribuimus. Insuper quocumque, pio paternoque affectu, Pallio te adornare decrevimus, salva tamen auctoritate, aut magisterio sanctæ Metropolis Moguntinæ Ecclesie, salvo quoque Fratrum tuorum Coepiscoporum, & ordine, & loco." Et ne plura à nostra ætate remota perquiramus exempla, Pallii prærogativa etiam hodie gaudent Episcopus Quinquecclesiensis, de quo in cap. *Cum in juventute de præsumpti.* Episcopi

Ostiensis, Bambergensis, Papiensis, & paucis antea annis, cum nondum Archiepiscopi honorem erat consequutus, Pallio utebatur Episcopus Lucentis; de quibus omnibus Cuccus *Instit. lib. 1. cap. 6. tit. 8. Marchin. de Sacrament. Ordin. tract. 4. c. 9. numer. 1.* Durant. *de ritibus Ecclesie lib. 2. c. 9. n. 47.* Ventriglia de *jurisdic. Episc. cap. 7. num. 3.* ac nuperimè sanct. mem. Clemens XII. ob præclara Episcopi Massiliensis in Ecclesiam merita, personale privilegium eidem concessit gestandi Pallium, quousque viveret; idemque Pontifex perpetuum Pallii honorem denuit Episcopi Aretinis. Unà porro cum Pallio interdum accessisse Episcopis prærogativam sedendi, statim post Metropolitanam, supra reliquos suæ provincie Episcopos, liquet ex *epist. 108. S. Gregorii ad Syagrium Episcopum lib. 9. indiet. 2. cit. t. 2. fol. 1012.* ubi, post concessum eidem Pallium usum, ait: "Cujus ne indumenti munificentiam nudam videamur quondam modo contulisse, hoc etiam pœnitriter prospeximus concedendum, ut »Metropolita suo per omnia loco & honore servato, Ecclesia civitatis »Argentinæ, cui omnipotens Deus »præ esse te voluit, post Lugdunen- »nem Ecclesiam esse debeat, & hunc »sibi locum & ordinem ex nostræ »auctoritatis indulgentia vindicare. »Cæteros verò Episcopos, secundum »Ordinationis suæ tempus, sive ad »concedendum in Concilio, sive ad »seribendum, vel in qualibet alia re, »nata attendere loca decernimus, & »suorum sibi prærogativam ordinum »vindicare." Hanc tamen læci prærogativam non fuisse ab Alexandro II. concessam Episcopo Halberstadensi, ex ejusdem diplomate accipimus; ex quo proinde colligimus, honorem Pallii non fuisse necessariò connexum cum jure præ-

præcedendi antiquiores Episcopos; quinimò ex allegata S. Gregorii Magni epistola palam fit, speciali opus fuisse concessione, ut in Syagrio, una cum Pallio, accederet præminentia sedendi statim post Metropolitanum supra cæteros sue provincie Episcopos. Et nihilominus nonnulli Episcopos, Pallio decorati, aliquando cedere detractarunt etiam suis Metropolitanis, pluresque controversias adversum eosdem excitarunt, quas fuscè pertractat Franciscus Florens *Oper. Juridicor. tom. 1. ad lib. 1. Decretal. de auctoritate & usu Pallii pag. 239. & seq.*

II. Neque solùm aliquot simplices Episcopi Pallii ornamentum à Sede Apostolica obtinuerunt, sed nonnulli eorum privilegium etiam impetrarunt deferendi ante se Crucem. More n prægestandæ Crucis à summo Pontifice ad ejusdem Legatos primum fluxisse, assertit Thomassinus *de vet. & nov. Eccl. discipl. part. 1. lib. 2. cap. 59.* atque inde factum est, ut sanctissimus Hungaricæ Rex Stephanus; statim ac Apostolicæ Sedis legatione donatus fuit, veluti eidem munerè consecratiæ privilegium simul obtinuerit præferendi Crucem, quemadmodum narrat Auctor ejus *Vite apud Surium 20. Aug. cap. 8. Pontifex Crucem ante Regem, ceu Apostolatus insigni gestandum adjunxit.* Ab Apostolica verò Sedis Legatis, mox ad Patriarchas, subinde ad Primates, & demùm ad Archiepiscopos est propagatus. Non tamen omnibus Archiepiscopis fuit id juris universim, & indistinctim ab initio concessum, sed modò uni, modò alteri ex speciali gratia attributum; etenim Eugenius III. *epist. 10. tom. 6. par. 2.* Collectionis Harduini *col. 1250.* peculiari quodam privilegio, Archiepiscopo Colonienſi Crucem prægestatæ permisit, & Alexander III. apud

Baronium *ad ann. 1177. num. 76* eadem prærogativâ exornavit Archiepiscopum Salernitanum, quam postea Gregorius IX. Archiepiscopis Auxitano, Burdegalensi, & Messanenſi est claritus, apud Raynaldum *ad ann. 1228. numer. 38. & ad ann. 1232. num. 26.* atque ita pedetentim facta est omnibus Archiepiscopis communis, quod sub eodem Gregorio IX. aut sub Alexandro IV. contigisse, suspicatur laudatus Thomassinus, Porro Clemens V. in Concilio Viennensi, ut habetur in *Clement. Archiepiscopo, de privilegiis*, idem jus omnibus promiscuè Archiepiscopis asseruit, ac præterea statuit, ut isdem licere Crucem præferre, etiam per loca exempta sue provincie: "Archiepiscopo per quævis loca exempta suæ provincie facienti transitum, aut ad ea forsitan declinanti, ut »Crucem ante se liberè portari faciat, »sacro approbante Concilio, præsentis Constitutionis serie duximus concedendum."

III. Verùm, quemadmodum in Ecclesia Orientali inter Patriarchalia insignia numerat fax ante eos prælata, & nihilominus Archiepiscopis Bulgaricæ, & Cypri, privilegio datum fuit, ut prælata pariter face per suas Dioeceses incederent, quod testatur Balsamon *in Melete*, ita in Ecclesia Latina, etsi jus prægestandæ Crucem Archiepiscoporum sit proprium, illique solis, spectato jure communi, competat; at tamen, ex Apostolicæ Sedis beneficentiâ, nonnullis Episcopis permissum est, ut instar Archiepiscoporum, Crucem ante se erecta, totam suam Dioecesim perlustrare, & loca etiam exempta, intra Dioecesis ambitum contenta, ingredi valeant. Scimus quippe, Episcopo Lucensi hanc potestatem factam esse à Lucio III. Celestino III. & Innocentio III. Cumque

Ca-

Canonici Regulares Lateranenses monasterii S. Frigidiani civitatis Lucensis illam impugnarent, contententes non licere Episcopo Lucensi, qui nondum Archiepiscopi prerogativam nactus fuerat, in eorum monasterium ingredi prælata Cruce, in sacra Congregatione Concilii die 8. Augusti 1716. propter enuntiata Episcopi privilegia, causâ ceciderunt, *tom. 9. Thesauri Resolut. pag. 227.* Eodem privilegio jam ante Alexandrum III. fruebatur Episcopus Papiensis; quo ab eodem Alexandro fuisse privatum, eo quod adhasisset Octaviano Antipapæ, narrat Baronium *ad ann. 1175. num. 12.* sed aut ab ipsomet Alexandro, aut à Successoribus illud postea recuperavit; nam, cum anno 1681. fuisset in questionem deductum, sacra Congregatio Concilii die 2. Februarii ejusdem anni illud adhuc vigere censuit, ut habetur *lib. 5.1. decretor. pag. 322.* Et nos ipsi, postquam ad supremi Pontificatus apicem evecti fuimus, Episcopo Eystettensi, ejusque Successoribus perpetuum privilegium induximus, Crucem ante se sublimem deferendi in sua civitate & Dioecesi, ad instar Archiepiscoporum; modò tamen Archiepiscopus præsens non sit; aut, si aduerit, ejusdem consensus accesserit; cuius Archiepiscopi Metropolitanica jura in cæteris omnibus illæsa esse volumus, quod patet ex nostris Apostolicis litteris anno 1745. datis, editisque *in nostro tom. 1. Bullar. in ordine 135.*

IV. Ex privilegio Episcopis dato deferendi ante se Crucem, nulla oritur questio, quæ ad Synodum Dioecesanam referri possit. Privilegii mentio habita est, ut, relato privilegio gerendi Pallium, non omittiretur aliud privilegium à summis Pontificibus aliquando Episcopis concessum deferen-

di Crucem ante se more Archiepiscoporum. Ex privilegio verò deferendi Pallium, aliquando Episcopis concessio, dubium oritur, an, quemadmodum ante Pallii receptionem vetitum est Archiepiscopis Synodum facere Provinciale, ita & ipsis sit interdictum suam celebrare Dioecesanam. Primo aspectu videbitur fortasse cuiuspiam idem de utriusque ferendum iudicium; ne secus Archiepiscopus, Pallii prærogativa à jure communi donatus, deterioris conditionis sit, quam Episcopus, cui idem honor ex sola indulgentia & privilegio delatus est. At, re penitus inspecta, verius existimamus, Episcopum, Pallio insignitum, ante hujus receptionem posse suam Synodum habere; privilegium enim cumulat antiquis nova jura; sed antiqua non aufert, ne secus plus afferat detrimenti, quam commodi, *cap. Abbate, §. Contra quod, de verbor. significat. & cap. In his, de privilegiis.* Quare, si quilibet Episcopus, statim ac est electus & confirmatus, & litteras Apostolicas expedit, potest suam Synodum convocare, æquum non est, ut hoc jure ille spoliatur, qui Pallii potitur privilegio. Nec novum videri debet, quod Episcopus, Pallio decoratus, in aliquibus sit melioris conditionis, quam Archiepiscopus. Nonne Archiepiscopus intra tres menses à suæ consecrationis die, aut, si jam antea consecratus erat, à die suæ confirmationis numerandos, tenetur Pallium à Sede Apostolica exposcere, per textum *in cit. Can. Quoniam dist. 100.* ubi Archidiaconus *num. 2.* & Turrecremata *num. 14.?* Et tamen hoc onere non gravatur Episcopus habens usum Pallii, quia nemo tenetur uti privilegio sibi specialiter concessio. Præterea Archiepiscopus ante receptum Pallium non potest exercere Pontificalia, per textum *in cit. cap. Ni-*

Nisi specialis de auctoritate & usu Pallii; quod tamen nusquam in Jure sancitum reperitur de Episcopo, cui Pallium gestare competat ex privilegio. Diversitatis ratio facile ex dictis eruitur; etenim per Pallium confertur Archiepiscopis plenitudo Pastoralis officii; at Episcopis in memoriam datur honoris significationem, non ut aliquid juris per illud tribuatur, quo antea carent. Plura de his videri possunt apud Marcum Paulum Leonem *de auctoritate & usu Pallii cap. 10. & cap. 14.*

CAPUT VII.

De Episcopo Titulari.

Omnibus exploratum est, plerasque olim florentissimas Episcopales Sedes, nunc infidelium jugo pressas, habituale dumtaxat retinere Cathedralitatem. Notissimum pariter est, ne antiquæ illarum dignitatis memoria penitus obliteretur, solere summos Pontifices, nonnullos quandoque Episcopos ad eandem titulum creare; qui, etsi veri Episcopi sint, ut qui in consecratione Episcopalem characterem & potestatem huic adnexam receperant, sunt tamen potestatis usu, & jurisdictionis, si quam in Ordinatione acceperunt, actu & exercitio penitus spoliati. Præter autem nuper insinuatam, aliæ justissimæ causæ urgent Romanos Pontifices, ut ad numerum prædictarum Cathedralium titulum aliquos promoveant Episcopos; quarum præcipua est, ut sibi assistant in Apostolico obeundo ministerio, utque eorundem operâ in eis utatur, quæ nonnisi Episcopis decet committere; vel ut tanquam Suffraganei Pastoralia experiant munia in aliqua Dioecesi, propter cujus amplitudinem proprius Dioecesis Episcopus alieno ministerio

indigere videatur; quæ rectè adnotarunt Thomassin. *de vet. & nov. Eccles. diac. part. 1. lib. 1. cap. 27.* Fagnanus *in cap. Episcopali, num. 45. & 53, de privilegio & in cap. Ex parte num. 47. & seq. de Clericis non residentibus*, Frances *de Eccles. cathedral. cap. 32 à numero 79. ad 90.* Ex quibus evidenter desumitur, Joannem Georgium Pertsch, aut deceptum, aut certè alios decipere voluisse, cum *p. 2. clement. Juris canonici lib. 1. tit. 27.* scripsit, à Pontificis Titulares Episcopos, per jocum, appellari *portatiles, conductitios, adventitios, fictitios, commentitios.* Probi siquidem Catholici eos summopere venerantur, cum propter Episcopalem, quem impressum habent, characterem, tum propter causas, quarum intuitu ad eximiam illam dignitatem, qua nulla est in Ecclesia præstantior, à summo Pontifice promoventur, tum denique quia, prævio processu super vita, moribus, cæterisque qualitatibus, ac meritis personæ, proponuntur à Papa in Consistorio, eo planè modo, qui servatur cum aliis Episcopis non Titularibus, quibus Ecclesiarum cura & regimen actu committitur. Neque absurdum, aut recens institutum est, ut Romanus Pontifex aliquos ad Episcopatum promoveat, quin ullius specialis Ecclesie actuali administrationem illis tradat. Atque, ut cætera prætereamus hujus rei vetustissima exempla, congesta à Thomassin. *cit. loc. existimat Epiphanius hæresi 27. n. 6. cui alii plures adscribuntur apud Petrum Constant. Epist. Roman. Pontif. tom. 1. pag. 3. & 6. Linum, & Clementem, ita ab Apostolo Petro fuisse Episcopos ordinatos, ut nulli tunc Ecclesie fuerint alligati, sed unice ut Petro, prout opus esset, in Ecclesie regimine adessent.*

Eo-

Eodem ferè modo, in fine secundi sæculi, Cajum ex Romano Presbytero Episcopum ordinatum, nullius Ecclesie cura illi commissa, asserit Franciscus Blanchinus, *tom. 2. Anastasii in not. ad Vitam S. Eleutherii pag. 142.* ubi contra Pagium defendit, scriptum à Romanis Pontificibus ordinari consuevisse ejusmodi Episcopos, quos vocat *Episcopos Gentium*; eo quòd, data opportunitate, ad gentes mitterentur, quæ in Christiana religione institui exposcerent, etsi plures ex iis Romæ retenti, ad Romanum Episcopatum fuerint postea promoti.

II. Jam verò cum Episcopi Titulares actuali careant administratione Ecclesiarum, ad quarum titulum sunt promoti & consecrati, non obstruuntur lege lata à Sixto V. de sacris Apostolorum liminibus visitandis, exhibendaque relatione status suarum Ecclesiarum, prout anno 1594. declaratum fuit à Clemente VIII. & constat ex *lib. 8. decretor. sacre Congregationis Concilii pag. 100.* At tamen, quia laude digni sunt, si Sedi Apostolicæ modum suggerant, quem opportunum existimant ad obtinendam conversionem infidelium degentium in Dioecibus, quarum exornantur titulum, uti animadvertit Fagnanus *in cap. Ego num. 85. de jur. jur. idcirco dubitatur, an cogere possint Synodum ex Sacerdotibus, qui fortè ex illis regionibus advenerint, ut ab istis instructi, quæ ad prædictum finem conducere possunt, melius assequantur.*

III. In primo libro *cap. 5. num. 2.* narratum est, in civitate Burgensi, cum Ordinarii licentia, à quodam Episcopo Titulari Dioecesanam Synodum cum nonnullis suis Sacerdotibus fuisse celebratam. At ejusmodi exemplum non facit ad rem; quoniam ille Episcopus Titularis administraverat Ecclesiam,

cujus habebat titulum, à qua postea expulsus cogebatur exulare; in quibus circumstantiis urget profecto scriptum Joannis VIII. *in Can. Porrd 16. q. 3. Ubi Paganorum, & Incredulorum furor in causa est, quantalibet prætereant tempora, juri non præjudicant Ecclesiarum.* Alia propterea, si inveniri possint, disquirenda sunt hujus rei exempla.

IV. Turcarum armis anno 1190. occupata Palestina, & proinde civitate Nazareth in captivitate subacta, Archiepiscopo Nazareno honoraria Sedes in Italia assignata est, in nobili Apulia oppido, quod dicitur *Barulum*, Dioecesis Tranensis, & non procul ab oppidi moenibus, Ecclesia Beate Mariæ in Metropolitanam erecta, cum titulo, dignitate, & jure Archiepiscopali, Nazareno Præsuli commissa fuit. Post aliquod temporis intervallum, aliæ Parochiales præfato Archiepiscopo subjectæ sunt; & subinde duæ Cathedrales, Canensis videlicet, & Montis Viridis, fuerunt eidem perpetuò addictæ. Ipsaque postea Metropolitana, temporis, & bellorum injuria, solo aquata, in ejus locum suffecta est Ecclesia S. Bartholomæi, intra oppidum sita; quæ omnia narratur ab Ughello *in Italia sacra. tom. 7.* Itaque in præsentem statum Archiepiscopus Nazarenus, habito respectu ad civitatem Nazareth est merè Titularis; sed, si locum spectemus, in quo residet, plenamque Episcopalem jurisdictionem exercet, merè Titularis neque est, neque dici potest; ac proinde, quamvis in hoc loco Dioecesanam Synodum cogere valeat; si cuti re ipsa sæpius eoegit, non possumus inde inferre, licere Episcopo Titulari Synodum celebrare.

V. Erunt fortasse, qui in exemplum adducant Episcopum Bethlemiticum. Expulsis pariter Christianis

CAPUT VIII.

De Vicario Generali Episcopi.

à Terra Sancta, Reginerius Episcopus Bethlehemiticus sectatus est Guidonem Comitem Nivernensem, in Gallias redeuntem, qui eidem in suo Comitatu, seu Ducatu Nivernensi nonnullas attribuit terras, in quibus vis Episcopale exerceat. Plura de hoc Episcopo habentur tom. 2. *Gallie Christiane, edit. Parisien. ann. 1636. pag. 297.* & in historicis Archiepiscopatuum, & Episcopatuum Gallix, conscriptis à Beauhier tom. 2. pag. 855. & in Oriente Christiano Patris le Quien tom. 3. pag. 642. & pag. 1275. Verùm, quidquid olim fuerit, Episcopus iste Bethlehemiticus hodie jurisdictionem tantum exerceat in Ecclesia Beate Mariæ de Bethlehem nuncupata, propè Clameciacum in Ducatu Nivernensi Diocesis Antissiodorensis; & Episcopatus confertur à summo Pontifice ad supplicationem Ducis Nivernensis, de consensu Regis Christianissimi. Porro, vel sermo est de predicto Episcopo Bethlehemitico pro tempore, quo jurisdictionem exercebat in terris Ducatus Nivernensis; & quamvis tunc posset Synodum indicare, ejusmodi tamen exemplum non esse ad rem, nemo non videt; aut sermo est de eodem Episcopo, considerato in statu, in quo nunc est: & cum is Clero, & populo careat, manifestum est, nullam ab eo posse Synodum fieri.

VI. Quare concludendum est, Episcopos Titulares, is exceptis, qui aut à suis Ecclesiis in regionibus infidelium, quas actu administrarunt, expulsi sunt, aut in terris Christianorum certa loca obtinent, in quibus veram jurisdictionem Episcopalem actu exercent, nulla potiri facultate Synodum Diocesanam celebrandi.

Vicarius Generalis Episcopi, qui & Officialis vocari solet, in iis, quæ jurisdictionis sunt, censetur una eademque cum Episcopo persona, atque unum & idem est utriusque tribunal; ex quo fit, ut à sententia Vicarii Generalis, non ad Episcopum, nec ab eodem ad eundem, sed ad Metropolitanum, cui Episcopus subest, interponatur appellatio, cap. 2. de consuetudine; & cap. Romana, in principio, de appellationibus in 6.

II. Sed, quamquam Vicarius ordinariam Episcopi jurisdictionem Episcopi nomine in Diocesi exerceat, plurima tamen sunt, quæ virtute solius generalis commissionis sine speciali Episcopi mandato facere nequit, juxta decisionem cap. Licet 2. & cap. final. de officio Vicarii in 6. ubi Glossa, & Interpretes. Inter ea porro, quæ sine speciali mandato Episcopi à Vicario Generali expleri nequeunt, hæc enumerantur: Primò, quæ spectant ad potestatem Ordinis, puta, Chrisma conficere, Sacramentum Confirmationis conferre, Ecclesias & Altaria consecrare, aut pollutis sanctitatem pristinam restituere. Hæc quippe, aliaque hujus generis, Vicarius Generalis, etsi Episcopali Ordine sit insignitus, peragere non potest sine peculiari Episcopi Diocesani consensu; cum non in istis, sed in jurisdictionis dumtaxat exercitio, illius gerat vices; quod bene observat Sbroz. de Vicar. Episc. lib. 2. quest. 5. num. 10. ob quam rationem, nec ea peragendi potest alteri Episcopo facultatem impertiri, Rebuff. tit. de Vicario num. 181. Barbosa de offic. & potest. Episc. alleg. 54. num.

num. 83. & 84. Secundò concedere literas dimissorias ad Ordines extracatum, quo Episcopus in remotis regionibus versetur, cap. Cum nullus 3. de temp. Ordinatio. in 6. ita ut ab Ordinandis sine magna difficultate, arbitrio prudentis viri metiendi, conveniri non valeat, sicuti in eod. cap. docet Glossa verb. Remotis. Tertio, in materia Beneficiali ea, quæ sunt merè liberalitatis & gratiæ, vel speciem habent alienationis, ac proinde sine speciali Episcopi mandato non potest Beneficia conferre, aut ad ea, quæ juris patronatus Episcopalis sunt, Clericos nominare, presentare, vel eligere; quia tam collatio Beneficii, quam ad istud presentatio seu electio, donationem quandam & liberalitatem sapit, cap. Relatum, de præbendis, & c. Post electionem, de concess. præb. Non potest Beneficia suppressere, aut simul unire, vel factas uniones revocare; nam hæc omnia speciem referunt alienationis, Layman in cit. cap. fin. de offic. Vicar. in 6. num. 8. Neque Beneficiorum resignationes, tam simpliciter quam ex causa permutationis factas, admittere; quoniam earum admissio requirit potestatem destituenti, juxta receptam Glossam in Clemen. 1. de re. mittat. Vicario Generali sine speciali mandato non competentem; Flamin. de resignat. lib. 7. quest. 24. num. 1. & seq. Cabassut. in theorica, & praxi Jur. Canon. lib. 1. c. 13. à num. 2. ad 7. An autem Vicarius Generalis, cui Episcopus peculiarem facultatem Beneficia conferendi non concessit, possit, præentatos à patronis instituire, & electos confirmare, lis est inter Doctores; sed magis recepta videtur opinio, quæ Vicario solius generalis mandati virtute, facultatem inesse, affirmat, presentatos instituendi, & electos confirman-

di; institutio enim & confirmatio, non liberalitatis & gratiæ, sed necessitatis & justitiæ sunt actus, quod docent, & Romana Rotæ decisione, ac sacre Congregationis Concilii declaratione corroborant Garcia de Benefic. part. 7. cap. 8. num. 84. Barbosa cit. alleg. 54. num. 70. & prosequitur Natalis Alexander epist. 10. Append. 1. tom. 1. Theolog. Moral.

III. De his, aliisque non paucis, quæ Vicarii Generalis, nisi speciali Episcopi commissione muniatur, vires excedunt, præter citatos videri possunt ceteri Juris Canonici Interpretes ad tit. de offic. Vicarii. Quod unicè nostra hic interest, est discernere, an Vicarius Generalis possit sine speciali Episcopi mandato, Diocesanam Synodum indicare & celebrare. Melioris note Doctores sentiunt, non posse; quia Synodi coactio, veluti res gravioris momenti, quam cetera sint, quæ nuper recensuimus, ordinarias ipsius facultates prætergreditur. Ita docent Alteserra in Vindiciis Ecclesiasticæ jurisdictionis lib. 7. cap. 5. inquiens: Vicarius Episcopi non potest celebrare Synodum sine speciali mandato Episcopi; Barbosa cit. alleg. 54. num. 103. Fagnanus in cap. Sicut olim, num. 11. de accusat. Romaguerra ad Constit. Synod. Gerund. lib. 1. tit. 1. cap. 1. n. 13. Petrus Laurentius tract. 1. de potest. Vicarii Episcopi c. 3. quest. 168. quodque caput est, ita expressè declaravit sacra Congregatio Concilii, quæ hisce verbis interrogata: N. Ordinarius supplicat pro declaratione; an Vicarius Generalis Episcopi possit, Episcopo absente, Synodum Diocesanam congregare, ita ut Constitutiones in ea editæ sint observandæ; die 4. Decembris 1655. respondit: Non potuisse absque speciali mandato Episcopi, ac propterea Constitutiones in Synodo, ut pro-

proponitur, factas, esse ipso jure nullas; sicuti legitur *lib. 19. decretor. pag. 543. à tergo*. Neque refragatur Concilium, in Gallia sub Pipino Rege celebratum, quod nonnulli Metense existimant, cum *1. 2. Concilior. Gallie* editionis Sirmondi *pag. 5.* ita decrevit *cap. 7. de Presbyteris, & Clericis sic ordinamus, ut Archidiaconus Episcopi eos ad Synodum commoneat, inà cum Comite 3. ad Archidiaconum quippè, utpote Vicarium natum Episcopi, pertinebat Presbyteros ad Synodum convocare, sed de Episcopi mandato, seu verius, postquam Synodus ab Episcopo indicta fuerat, Archidiaconi munus erat commoneare Presbyteros, & Clericos, ut ad illam accederent.*

IV. Quod autem Vicarius Generalis possit Diocesanam Synodum habere, si speciali ab Episcopo instruatur mandato, res compertissima est, quam nemo in controversiam adducit. Nam, præter ea, quæ *lib. 1. c. 6. n. 4. diximus*, ut probaremus, non prohiberi Episcopum, ne suam Synodum per alium celebret, exemplum habemus S. Caroli Borromæi, qui anno 1572. suam tertiam Synodum Diocesanam, quam ipsemet indixerat, Romam postea profectus, per suum Vicarium Generalem celebravit, quod ipsemet assertit in ejusdem Synodi proœmio *part. 2. Actor. Eccl. Mediol. pag. 347.* inquit: *Cum Romæ anno superiori essemus, indicam à nobis Diocesanam Synodum, quam eo ipso anno habere statueramus, à Vicario nostro Generali, Joanne Baptista Castellio, Prototornario Apostolico, nobis adventibus, celebrari jussimus.* Et animadversione dignum est, quod scribit Jacobus Meyer *lib. 7. Annal. Flandrie ad an. 1591.* nimirum Episcopis Gandavensibus privilegium olim datum fuisse, ut Synodum quolibet tantum trienni coegerit, ea tamen adjuncta conditione, ut per

se, & non per Vicarium, illam celebraret; quod profectò argumentum est, hæc speciali lege seclusa; & jure communi tantum spectato, licere Episcopo Synodum per Vicarium habere.

CAPUT IX.

De Vicario Capitulari.

A Vicario Generali Episcopi ad Capitularem progredimur. Sanè juxta veterem disciplinam, Ecclesia aliqua vacante, ad vicinorem Episcopum spectabat illius curam assumere; ut videre est in *can. 6. Concilii Regiensis anni 439. & in Can. 6. Concilii Aurelianensis anni 533.* inter antiqua Gallie Concilia à Sirmondo collecta *tom. 1. pag. 68. & pag. 229.* & tradit Glosa in *Can. Quoniam, verb. Episcoporum, dist. 100.* & fusius prosequitur Hallier *de sacr. Election. & Ordini. part. 2. sect. 5. c. 3. art. 11. §. 4. n. 11. & 12. secunda editionis.* Quinimò id etiam nunc obtinet inter Ecclesias Lugdunensem, & Augustodunensem, quarum prima vacante, posterioris Episcopus totum illius regimen assumit; secunda verò Pastoris solatio destituta, prioris illius Præsul eam administrat, & omnimodam jurisdictionem in ea exercet, ut videre licet in *tom. 4. Gallie Christianæ. p. 316. & seq.* Cumque olim in Civitate Manlicæ, quæ primaria est in Insulis Philippinis, Episcopo defuncto, gravia quedam absurda & inconvenientia sub temporaneo Vicarii Capitularis gubernio accidissent, postulatum est à Romano Pontifice, ut per litteras Apostolicas statureret, prædicta Ecclesia vacante, illius regimini ad antiquorem Episcopum, in isdem Insulis residentem, devolvi; & quidem Congregatio Concilii consulendum censuit

suit Sanctissimo, ut hujusmodi petitioni annueret; uti relatum habetur in *Regestis dicte Congregationis lib. 12. Supplicium Libellorum pag. 569.* Præterea, ubi ex antiqua & immemorabili consuetudine inductum reperitur, ut Ecclesie vacantis administratio ad aliquem in certa Ecclesiastica dignitate constitutum devolvatur, ut in Ecclesia Gerundensi contingit, cujus jurisdictioni, Episcopo defuncto, ad Archidiaconum Majorum, de *Rogationibus* nuncupatum, devolvitur; antiqua hujusmodi consuetudo minimè reprobat, ut firmat Rota Romana *decis. 731. & 764. coram Emeris Jun. & decis. 132. coram Benincasa.*

II. Verùm, extra hæc rerum circumstantias, & extra casus peculiaris hujusmodi, vacante Sede Episcopali, rota Episcopi jurisdictioni transit ad Capitulum Cathedralis Ecclesie, per textum in *cap. His quæ, & cap. Cum olim, de majorit. & obedient. quod quidem de jure communi posset illam per se exercere, cum nullus reperitur textus, quoad suæ jurisdictionis exercitium alteri committendum obstringatur; quamvis revera consultius semper, atque viduare Ecclesie utilis visum fuerit, singularei alicui personæ, à Capitularium ceteri seligende, illud demandare; etenim, vacante Ecclesia, in Civitate Manlicæ, quæ primaria est in Insulis Philippinis, Episcopo defuncto, gravia quedam absurda & inconvenientia sub temporaneo Vicarii Capitularis gubernio accidissent, postulatum est à Romano Pontifice, ut per litteras Apostolicas statureret, prædicta Ecclesia vacante, illius regimini ad antiquorem Episcopum, in isdem Insulis residentem, devolvi; & quidem Congregatio Concilii consulendum censuit*

prudentes & litteratos haberi, si placeat, unus ex eis eligatur, qui ad exequendum hoc negotium utilior invenitur; cui nimirum curæ ac sollicitudo totius Episcopatus possit imponi, ac per eum omnia necessitatis Ecclesiasticæ negotia debeant ministrari. At jure novo Tridentini *sess. 24. cap. 16. de reform.* tenetur Capitulum intra octo dies post mortem Episcopi, aut aliter inductam Ecclesie vacationem, seu verius, ab habita vacationis notitia, uti decisum refert Quaranta in *Summa Bullar. verb. Capitulum Sede vacante*, Vicarium constituere, per quem jurisdictionem ad se devolutam exerceat. Quodsi in Vicario, intra octo dies eligendo, negligens fuerit, tunc, si agatur de Ecclesia Suffraganeæ, ad Metropolitanam, si de ipsa Ecclesia Metropolitana, ad antiquiorem ex Suffraganeis, si de Ecclesia exempta, ad propinquiorem Episcopum, pro ea vice, electionem Vicarii perirene voluit idem Tridentinum *cit. loc.* Idemque juris est, si Ecclesia vacans careat Capitulo, à quo Vicarius constitui queat. Si tamen contingat, vacare Ecclesiam Suffraganeam, carentem Capitulo tempore, quo etiam Metropolitana est suo Pastore viduata, in hoc casu, electionem Vicarii non spectare ad antiquiorem ex Suffraganeis, ut nonnulli opinabantur, sed ad capitulum vacantis Ecclesie Metropolitanæ, censuit sacra Congregatio Concilii, à qua cum quaesitum fuisset; Primò, in vacante Ecclesia Suffraganeæ Capitulo carente, illius administratio, & Vicarii, Sede vacante, deputatio spectat ad Metropolitanam; & quatenus Metropolitana Ecclesia Pastore careat; Secundo, in spectat ad Capitulum ejusdem Ecclesie Metropolitanæ, vel potius ad